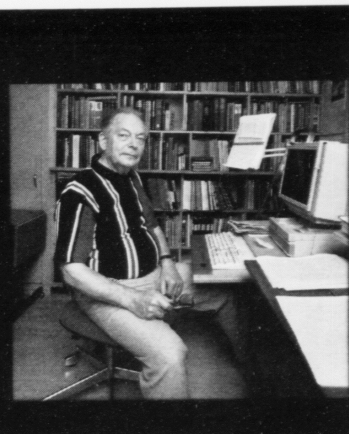

2 arinn

Leygardagur 2. október 1999

Avgjört alltið ein vón um dagin í morgin

síða 6 og 7

At fletta seyð, tað so stuttligt er.....

Áki Bertholdsen

At fletta seyð, tað so stuttligt er.... Mikkjalsmessa var mikudagin. Og hon er líkasum startskotið til ársins hugnalagastu dagar - í hvussu so er úti á bygd. Tí nú kemur raksturinn og slaktið fyrri og tað er alltið nakað heilt fyrri seg. Ikki minst eru menn spentir uppá, hvussu veðrarnir fara at roynast. Tí eitt er at fletta lomb og er, men tað eru alltið veðrarnir, sum stjála myndina....

Tað var serliga í Suðuroynni, at veðrahaldið tók seg upp, soleiðis sum vit kenna tað nú á dögum. Síðani hevur tað bara vundið uppá seg, og veðrahaldið er nú ein høvuðstáttur í seyðahaldinum í Suðuroynni.

Men so líðandi eru tey eisini farin at taka hendan táttin í seyðahaldinum upp aðrastaðni, og nú er tað als ikki óvanligt at hava veðrar norðanfjörðs.

Stór kapping

Men nú slepst ikki uttanum, at hjá summum er kapping komin í tað at hava veðr, og tað eru nú nógvir, sum gera heilt nógv burtúr fyrri at fáa teir so stórar sum gjørligt.

Teir, sum leggja dent á at hava stórar veðrar, seta góð lomb við og føða tey av einslystum. Tey fáa so nógv, bæði av hoyggi og av kraftfóðuri, sum tey orka.

At fíta teir eru eini vísingi heilt fyrri seg, og nógv hava sína ávísu uppskrift uppá, hvussu mann fær tað at eydnast. Kraftfóðurið verður blandað í heilt ávísu bland-ingum.

Og tað eru eisini teir, sum ganga so høgt upp í hetta, at teir halda tætt við, hvussu teir fœðra seyðin. Men ein hevur tó latið lekað út, at skalt tú hava feitan veðr, er tað alt um at gera, at geva honum frans-breyð, ikki rugbreyð....

Annars ganga søgur um at teir allar ivigastu geva veðrunum bæði putursukur fyrri at fáa teir at fitna og nervatablettir fyrri at halda teir rólígar, so teir ikki skulu renna holdið av sær aftur. Ein bóndi, vit hava tosað við, heldur, at kraftfóður, sum verður givið í ským-ingini, tá ið seyðurin er liðugur at

eta fyrri dagin, og leggur seg, hildnast betur enn tað, sum verður givið aðrar tíðir á degnum.

Heldur gott kjøt

Men tað eru verri enn so øll, sum taka lut í kappingini um at hava hesar ovurhonds stóru og feitu veðrarnar. Tey flestu halda, at tey krovini eru ov feit. Tey vilja heldur hava gott kjøt, tó at tað vigar eitt sindur minni og tí halda aftur við kraftfóðrinum.

Ofta kann tað eisini knípa at fáa tey heilt stóru veðrakrovini turr. Tey torna uttaná, men inni við bein verða tey ofta røst og herskin. Summir skera skurðar í tjógvini, fyrri at tey skulu torna betur, men tað aðrir lítið um. Summir lima krovind sundur, beint tá ið tað er skránað.

Gev veðrinum akkvætt

Gamalt er fletta veðrar á mikkjalsmessu, sum er 29. September. Men tað skal takast við fyrivarni, tí tað er eisini neyðugt at passa sær loyri til terra.

Tó ber heldur ikki til at biða ov leingi, tí so fara teir at gima, tað er at teir eru klárir at brunda. Tá gongur herviligur roykur at teimum, serliga ímillum hornini. Tað setir eisini í kjötið, so tað verður herskið og smakkar illa.

Gomul heimarád eru at stoyta brennivín í veðrin, beint áðrenn hann verður flettur og so biða eina løtu, til tað er komið runt við blóðinum. Tað skal taka gimamakkin úr kjötinum, sigst.

Aðrir siga, at er veðurin farin at gima, er bara at biða til lágtæt verður aftur, tí so fer tað av teimum aftur, og so er ongin vandi fyrri kjötinum. Úppaftur aðrir siga, at liður út, er tað betri at taka veðrin upp ímóti fullmána, tí tá er vandin fyrri giming minni.

Tað ber til at biða við at fletta veðrarnar til hálvan október, men sougu teir takast.

Tungir at tumma

Veðrar kunnu verða tungir at tumma, tí skinnið situr so fast. Summir vita tey ráð, at gera skinn-ið vátt, so skal tað vera lættari at tumma. Onkrir vilja eisini vera

við, at tað er verri at tumma, tá ið tað er kalt í veðrinum, men tað halda aðrir ikki, í hvussu so er ikki, tá ið talan er um feitan seyð. Yvirhøvur verður veðrakjøtið turkað, í hvussu so er gongulim-irir.

Ryggiastykkini og hálsurin hava tey sum oftast ræst. Tær flestu síðurnar enda ræstar í ovnum. Men er talan um góðan, kjótugan veðr, ella veðr við góðari fitu, tað er glarfitu og ikki tálgaftu - kunnu síðurnar eisini verða turkaðar. Viðhvørt verða tjógvini eisini stókt røst ella fesk. Ein máti er at saga tey fesk sundur til kotelettir, tað er eisini ein góður dögverði.

Høvdidið verður kokað ræst og avróðini annars tikið upp sum vanligt.

Sperðilin er nakað fyrri seg

Eitt, sum brýtur frá í Suðuroy afturimóti norðanfjörðs, er, hvat sperðilin verður brúktur til.

Norðanfyrri verður sperðilin fylt-ur við tál og etin afturvið røstum fiski. Tað verður at kalla ikki gjørt í Suðuroy.

Flestu suðuroyingar leggja so stóran dent á sperðilin, at nógvir siga, at hann er eitt tað besta við øllum slaktinum.

Suðuroyarsperðilin, sum norð-oyingar nevna tað, verður gjørdur á tann hátt, at tá ið hann er vendur, verður hann fylt við kjöti, og kanska onkrum tálgarmola inn ímillum.

Tað, sum verður fylt í sperð-ilin, er sum oftast nýruni, lundini, tindin og annars bitar, sum verða skornir burturav ymsastaðni á krovinum fyrri at nossla tað. Kjotið verður skorið í smáar bitar og stroyddir við nokrum tinnum av salti og so stungið í sperðilin.

Hann verður síðani hongdur upp at ræsa. Tá ið hann er passa-ligur, verður hann kokaður við væl av salti í lóginum og etin til dög-verða.

Summi steikja eisini sperðilin feskkan og hava brúna sós afturvið

Loysir seg best

Veðrakjøtið er sterkari enn kjøt annars, og tað dámar nógvum væl, og so er tað væl drúgvári.

Men serliga hjá teimum, sum ikki eiga so nógv, loysir tað seg væl at hava veðrar, tí tað er minst tvær ferðir so nógv slakt í einum veðri sum í einum lambi. Hava tey veðrar, kunnu tey sostatt minst tvífalda kjötvektina.

Úti á bygd hava slaktið ikki bara týðning fyrri hjallin.

Tað hevur sanniliga eisini ein stóran, sosialan týðning.

Alt heystið er slaktið tað stóra samtaluvevnið ímillum fólki. Veðrar og lomb verða eygleidd og mett verður um stóð og vekt. Og teir dagarnar, flett verður, eru sannir veitsludagar ella hátíðardagar.

Fólk ganga kjallara úr kjallara at forvitnast og práta, reypa og fortelja tíðindi, og kjakast verður aftur og fram um, hví ein veður ella eitt lamb hildnaðist betur hjá einum, enn hjá einum øðrum onkur annar, ella um, hví onkur annar veður ikki mundi blíva so góður.

Jú, um nakað, so er tað hetta, sum bindur bygdina saman hesar heystardagarnar.